

Notat



April 2018

J. Nr. 17/17338

APOL / tbi

Forskellen på indhold og målgrupper i virksomhedspraktik og løntilskud

I. Virksomhedspraktik

Virksomhedspraktik består af et praktikophold på en privat eller offentlig virksomhed. Borgeren er ikke ansat under timerne med praktik og modtager derfor ikke løn fra arbejdsgiveren, men modtager sin hidtidige forsørgelsesydelse, fx kontanthjælp eller dagpenge.

Der kan gives tilbud om virksomhedspraktik til følgende målgrupper i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats:¹

- Dagpengemodtagere
- Kontanthjælpsmodtagere
- Uddannelseshjælpsmodtagere
- Revalidender
- Sygedagpengemodtagere
- Førtdspensionister
- Fleksjobvisiterede
- Personer i ressourceforløb
- Personer i jobafklaringsforløb
- Unge under 18 år, som ikke er i kontanthjælpssystemet, og som har behov for en uddannelses- og beskæftigelsesrettet indsats, herunder også særligt udsatte unge.
- Selvforsørgende, dvs. personer der ikke er i beskæftigelse og ikke opfylder betingelserne for offentlig hjælp til forsørgelse.

For dagpengemodtagere må en virksomhedspraktik højst vare 4 uger. Dog må den vare 8 uger for visse dimittender.²

For jobparate kontanthjælpsmodtagere og uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere må en virksomhedspraktik højst vare 4 uger. Den må dog vare op til 13 uger, hvis der er tale om personer uden erhvervs erfaring, med langvarig ledighed eller som i øvrigt har vanskeligt ved at opnå beskæftigelse med løntilskud. De 13 uger kan efter en konkret vurdering forlænges, hvis der er særlige behov. 13-ugers grænsen gælder også aktivitetsparate kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere og de fleste øvrige målgrupper, som er længere fra arbejdsmarkedet.

¹ Hertil kommer, at der efter integrationsloven kan gives virksomhedspraktik til udlændinge under integrationsprogrammet.

² Borgere, som modtager dagpenge på dimittendvilkår, som mindst har gennemført en kort videregående uddannelse og ikke har været i ordinær beskæftigelse efter endt uddannelse.

Det fremgår af § 42 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, at der kan gives tilbud om virksomhedspraktik, hvis en borger enten har behov for afklaring af beskæftigelsesmål, eller hvis borgeren på grund af manglende kompetencer har svært ved at opnå beskæftigelse på normale vilkår eller med løntilskud. Ved manglende kompetencer menes både faglige, sproglige eller sociale kompetencer.

Det er meget forskelligt, hvad målet og indholdet af et praktikforløb kan være, da det beror på den enkelte borgers individuelle forhold. Der vil under forløbet kunne udføres arbejde, som også udføres af ordinært ansatte, men arbejdsindholdet skal tilpasses den enkelte praktikants forudsætninger og behov, således at det bedst muligt opfylder formålet for den enkelte.

For stærkere grupper af ledige vil et praktikforløb eventuelt kunne resultere direkte i et ordinært job og selvforsørgelse. For udsatte borgere vil det typisk alene kunne være et skridt på vejen hen mod job eller uddannelse. Fx kan et praktikforløb resultere i, at borgeren bliver i stand til bagefter at få et løntilskudsjob, eller det kan være et led i et ressourceforløb, som senere kan føre til et fleksjob.

For unge kan en virksomhedspraktik være et led i at afklare borgeren til en ordinær uddannelse. For en sygedagpengemodtager, som er i et ansættelsesforhold, kan der etableres virksomhedspraktik på borgerens arbejdssted forud for en gradvis tilbagevenden i arbejde.

Et virksomhedspraktikforløb kan desuden også resultere i, at beskæftigelsesmålet for en borger skal justeres, hvis det viser sig, at arbejdsområdet ikke var det rigtige.

Det afgørende er, at virksomhedspraktik for den enkelte borger bruges på en måde, der hjælper personen tættere på et relevant beskæftigelsesmål, og at de så vidt muligt fører til job og hjælper borgeren ud af den offentlige forsørgelse.

II. Ansættelse med løntilskud

Et løntilskudsjob består af ansættelse på en privat eller offentlig virksomhed, hvor arbejdsgiveren får et tilskud til lønnen. Følgende målgrupper kan få tilbud om ansættelse med løntilskud.³

- Dagpengemodtagere
- Kontanthjælpsmodtagere
- Uddannelseshjælpsmodtagere
- Revalidender
- Sygedagpengemodtagere
- Førtidspensionister
- Dimittender med handicap, som er omfattet af kompensationsloven
- Personer i ressourceforløb
- Personer i jobafklaringsforløb

³ Hertil kommer, at der efter integrationsloven kan gives løntilskudsjob til udlændinge under integrationsprogrammet.

- Selvforsørgende, dvs. personer der ikke er i beskæftigelse og ikke opfylder betingelserne for offentlig hjælp til forsørgelse.

For dagpengemodtagere må et løntilskudsjob vare op til 6 måneder hos private arbejdsgivere og 4 måneder hos offentlige arbejdsgivere. For kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere må det vare op til 6 måneder hos private og offentlige arbejdsgivere.⁴ For de fleste øvrige målgrupper, som er længere fra arbejdsmarkedet, må det vare op til 1 år hos private og offentlige arbejdsgivere. For revalidender og førtidspensionister kan det vare ud over 1 år.

Det fremgår af § 52 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, at et tilbud om ansættelse med løntilskud kan have forskellige formål for de forskellige målgrupper:

- For personer på dagpenge, kontanthjælp, uddannelseshjælp, revalidering, sygedagpenge, ressourceforløb og jobafklaringsforløb er formålet *oplæring og genoptræning af faglige, sociale eller sproglige kompetencer*.
- For førtidspensionister er formålet *opnåelse eller fastholdelse af beskæftigelse*.
- For dimittender med handicap omfattet af kompensationsloven er formålet *indsusning på arbejdsmarkedet*.

Da man er ansat, når man er i et løntilskudsjob, gives løntilskud typisk til relativt ressourcestærke borgere. De fleste, der kommer i løntilskudsjob, er således borgere, der er tæt på arbejdsmarkedet, og som generelt har gode chancer for efterfølgende at få ordinært job.

III. Hvornår virksomhedspraktik og hvornår løntilskud?

Om der skal etableres et virksomhedspraktik- eller løntilskudsforløb afhænger af, hvad der bedst hjælper personen tættere på vedkommendes beskæftigelses- eller uddannelsesmål.

Virksomhedspraktik gives ofte til borgere, som er længere fra arbejdsmarkedet, hvor formålet med indsatsen kan være at tilegne sig nogle helt grundlæggende kompetencer.

I vurderingen af, om en borger skal have virksomhedspraktik eller et løntilskudsjob, skal det også indgå, hvad der helt konkret er muligt at etablere i den enkelte situation. Der kan fx være tilfælde, hvor en arbejdsgiver i første omgang er afvisende overfor at ansætte en ledig i et løntilskudsjob. Her kan en praktik være en indgang, som evt. senere kan føre til et løntilskudsjob og en ordinær ansættelse.

IV. Værnsregler for virksomhedspraktik og løntilskud.

For både virksomhedspraktik og løntilskud findes der regler, som understøtter, at tilbuddene bruges hensigtsmæssigt. Der kan nævnes følgende:

- Varighedsbegrænsningerne som nævnt ovenfor.

⁴ Dog kan åbenlyst uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere ikke få tilbud om ansættelse med løntilskud.

- Der skal være et rimeligt forhold mellem antallet af personer i virksomhedspraktik eller løntilskud og antallet af ordinært ansatte (rimelighedskravet).
- Der skal ske en nettoudvidelse af antallet af ansatte, når der etableres løntilskudsjob (merbeskæftigelseskravet).
- Man skal som hovedregel have haft 6 måneders forudgående ledighed, før der kan etableres løntilskudsjob.
- Der kan ikke etableres virksomhedspraktik eller løntilskudsjob der, hvor man senest har været ansat.⁵
- Der skal foreligge skriftlige tilkendegivelser fra en medarbejderrepræsentant om reglerens overholdelse, når der etableres virksomhedspraktik eller løntilskudsjob.

Det kan tilføjes, at De Regionale Arbejdsmarkedsråd (RAR), hvor der bl.a. sidder repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter, har mulighed for at følge med i, hvordan virksomhedspraktik og løntilskud anvendes. Det sker gennem det kvartalsvise oversigtssystem (KLV).

⁵ Sygedagpengemodtagere, som ikke længere er i et ansættelsesforhold kan dog godt få virksomhedspraktik på deres seneste ansættelsessted, hvis de er enige i et sådant tilbud.